

Голові Разової спеціалізованої вченої ради
3/24 Львівського державного університету
фізичної культури ім. Івана Боберського,
д-ру педагогічних наук професору Данилевич М.В.

Рецензія

к. фіз. вих., доцента, **Хіменес Христини Робертівни**
на дисертаційну роботу **Фіщука Ігора Михайловича**
на тему «**УДОСКОНАЛЕННЯ ВІЙСЬКОВО-ПРИКЛАДНОЇ**
ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ЧЕРЕЗ ОПТИМІЗАЦІЮ
ЗМІСТУ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD)
з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка,
за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Українська держава сьогодні знаходиться у вкрай складному становищі внаслідок воєнної агресії росії. Війна супроводжується важкими наслідками для функціонування соціальної, політичної, економічної та інших сфер людського життя. Українське військо об'єктивно можна вважати одним з найбільш згурпованим та підготовленим у світі до оборони та ведення бойових дій.

Водночас, основним ресурсом військової сили залишається молоде покоління зокрема курсантів Вищих військових навчальних закладів, які готуються в найближчому майбутньому також стати на захист країни. Важливим у цьому відношенні є пошук раціональних механізмів постійного підвищення рівня їх майстерності, формування необхідних навиків на полі бою, та, що найважливіше – захисту життя власного та людей, що потребують цього.

В сучасній Україні наукові розробки, які демонструють дієвість щодо зазначеного мають дуже вагоме значення. І наукова робота Ігора Михайловича належить до ряду таких праць.

Зважаючи на те, що ефективний військовослужбовець повинен виконувати завдання у складних і навіть небезпечних для життя умовах важливим для нього є оволодіння належним рівнем важливих фізичних якостей (сили, витривалості, прудкості реагувань, координаційних здібностей) і спеціальної підготовленості згідно обраної спеціалізації для розширення можливостей пошуку варіанту дії в тих чи інших екстремальних ситуаціях.

Сьогодні перегляд змісту військово-прикладної фізичної підготовки курсантів та його оптимізація по відношенню до вимог професії та умов, що склалися в країні є своєчасним та актуальним. Це завдання у своїй

дисертаційній роботі і намагався розв'язати здобувач та отримав важливі наукові та практичні результати.

Результати оцінки наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Науковий рівень рецензованої дисертаційної роботи є достатнім. Здобувач подав працю, дотримавшись встановлених вимог щодо її структури та змістовного наповнення. Ним були сформульовані актуальні наукові завдання, які належним чином, покроково були розв'язані та виведені у достатньо ґрунтовні висновки.

Робота написана українською літературною мовою у науковому стилі. У тексті роботи використані наукові поняття та терміни доступним чином роз'яснені для читача.

Наукові публікації автора (більшість з них у співавторстві) відповідають обраній науковій тематиці. Публікації, в яких висвітлено основні наукові результати дослідження представлені в достатній кількості (п'ять статей у фахових виданнях України категорії «Б» та одна – у журналі, категорії «А»).

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень.

Автор достатньо якісно розкрив та обґрунтував наукові результати у відношенні до сформульованих завдань дослідження.

Вважаємо, що автору в повній мірі вдалося оптимізувати зміст фізичної підготовки досліджуваних курсантів шляхом упровадження нових актуальних засобів, які відповідають вимогам професії і, у підсумку, підвищити рівень їх військово-прикладної фізичної підготовленості.

Варто відзначити достатньо високий рівень деталізації зокрема щодо показників функціональних можливостей досліджуваних, рівня їх загальної та військово-прикладної підготовленості на різних етапах проведення дослідження, що дозволяє сформувати належне уявлення про ефективність змісту сучасної підготовки майбутніх військових.

Варто відзначити, що ключове завдання, яке стосувалося оптимізації змісту військово-прикладної фізичної підготовки курсантів в повній мірі реалізовано і результати належним чином висвітлені в тексті.

Наукові положення, що визначені автором є належним чином обґрунтовані та синхронізовані з актуальними дослідженнями інших фахівців в цьому напрямі.

Рівень наукової обґрунтованості результатів дисертаційної роботи.

Вважаємо, що отримані наукові результати у рецензованій дисертаційній роботі мають достатній рівень обґрунтованості. Висвітлення власних результатів автор наводить поряд з даними, які були встановлені іншими фахівцями, що дозволяє розуміти рівень наукового доробку та його відповідність загальним тенденціям щодо обраної проблематики.

Для більш детального обґрунтування результатів дослідження автор підібрав та належним чином застосував математико-статистичні методи наукового дослідження.

Рівень виконання поставленого наукового завдання

Наукові завдання, що подає автор логічно сформульовані, відстежується чіткий взаємозв'язок між ними.

Розпочинаючи з розгляду загальної проблематики, автор чітко виділив у Розділі 1 актуальні напрями удосконалення фізичної підготовки у Вищих військових навчальних закладах як в Україні, так і у світі, що формує у читача чітке уявлення щодо наявної ситуації.

Важливим науковим результатом також є виявлення (з допомогою анкетування фахівців) засобів фізичної підготовки, які можуть бути дієвими для підвищення рівня підготовленості курсантів старших курсів і подальшого їх включення до експериментальної програми.

В розробці програми автор також належним чином враховує встановлені показники функціональних можливостей, загальної та військово-прикладної фізичної підготовленості досліджуваних, орієнтуючись на них при плануванні навантажень.

Ну і звичайно ж сама авторська програма фізичної підготовки курсантів старших курсів достатньо якісно розроблена та завдяки послідовним етапам проведення педагогічного експерименту – реалізована та обґрунтована з позиції ефективності.

Підсумовуючи варто констатувати, що усі наукові завдання виконані на належному науковому рівні, що сприяло досягненню поставленої у роботі мети.

Оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Методологічний апарат роботи відповідає поставленим завданням. Автор в достатній мірі розкриває роль кожного з методів наукового дослідження та їх застосування для вирішення поставлених завдань у Розділі 2.

Аналіз тексту дисертаційної роботи та проведеного наукового дослідження вказує на те, що Ігор Михайлович в належній мірі оволодів методологією

наукової роботи та підібрав методи, які дозволили провести та опрацювати належним чином отримані результати наукового дослідження.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності, фабрикації; фальсифікації у дисертації та/або наукових публікаціях здобувача.

Згідно проведеного аналізу представленої наукової роботи варто відзначити достатній рівень її унікальності. У звіті щодо перевірки матеріалів роботи на наявність/відсутність плагіату вказано, що коефіцієнт подібності за довжиною фрази у 25 слів складає 24,71%, за довжиною фрази у п'ять слів – 8,37%, коефіцієнт цитування – 1,75%. Водночас експертне роз'яснення демонструє, що фактично весь обсяг збігів пов'язаний із власними публікаціями автора, в яких представлені ключові результати наукового дослідження.

В тексті дисертації наявні покликання на наукові праці інших авторів, що також вказує на відповідальне ставлення здобувача до питання доброчесності у власній науковій роботі.

Зауваження до дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота здобувача є доступною для розуміння ключових положень та містить достатньо обґрунтовані наукові та практичні результати. При цьому, на нашу думку у ній наявні окремі положення, які потребують уточнення і можуть бути більш якісно роз'яснені.

1. В анотації до роботи хотілося б більше акцентів на ключові досягнення в окремих розділах (зокрема розділу три та чотири).

2. В меті роботи доцільним було б відзначити перелік вибіркового дисциплін, зміст яких автор удосконалює у ході дослідження.

3. У підрозділі 1.1 «Перспективи розвитку фізичної підготовки в системі підготовки військових фахівців ВВНЗ сухопутних військ» скоріше йдеться не про перспективи, а про сучасний стан зазначеного.

4. Авторів доцільно було б роз'яснити сутність вживаних понять військово-прикладна фізична підготовка (якості), спеціальна фізична підготовка (якості), фізична підготовка зі спеціальною спрямованістю тощо, які зустрічаються по ходу тексту, оскільки при вичитуванні тексту роботи складається враження, що різні поняття застосовуються для роз'яснення одного й того ж.

5. У розділі 2, на нашу думку дещо обмежено описано метод опитування фахівців, що не дає повного розуміння про те, яким чином воно проводилося (зміст, хто був респондентами, в якій формі відбувалося опитування тощо). Те ж саме стосується і документального методу. Доцільно було б розписати, які документи аналізувалися і що конкретно приймалося до уваги.

6. У підрозділі 3.5 для кращого сприйняття і розуміння результатів анкетування доцільно було б запропонувати наочний матеріал (таблиці, рисунки).

7. На нашу думку фактично весь підрозділ 4.2 (зміст експериментальної програми) – це текст, який скоріше мав би бути винесений у Додатки.

8. У підрозділах 4.4 та 4.5 автор застосовує різний підхід до наочного висвітлення результатів (в одних випадках – таблиці, в інших – рисунки). Вважаємо, що варто було б уніфікувати висвітлення цифрового матеріалу.

9. Хотілося б почути пояснення щодо змісту підрозділу 4.5. Чому розглядаючи фізичну підготовленість у підрозділах 4.3 та 4.4 автор виділяє дві контрольні та дві експериментальні групи (згідно спеціальностей досліджуваних), а розглядаючи функціональні можливості досліджуваних лише по одній контрольній та експериментальній групі?

10. Незрозуміло чому у підрозділі 4.5 порівнюються лише фінальні результати досліджуваних контрольної та експериментальної групи, а упущені вихідні.

11. У цьому ж підрозділі також відсутній наочний матеріал, який дозволив би краще розуміти динаміку показників та їх розбіжності між групами досліджуваних.

12. Окремі загальні висновки до дисертаційної роботи носять констатувальний характер. В той час яку цьому компоненті роботи є необхідність підсумовувати та обґрунтовувати ключові наукові результати згідно поставлених завдань.

13. У дисертаційній роботі наявні технічні та філологічні недопрацювання.

Висновок про відповідність дисертації

Зазначені зауваження та дискусійні моменти в певній мірі могли б удосконалити зміст представленої наукової роботи, проте структурно та змістовно дисертаційна робота **Ігора Михайловича Фіщука** за темою **«Удосконалення військово-прикладної фізичної підготовки курсантів через оптимізацію змісту вибіркового дисциплін»** є завершеним науковим дослідженням з достатнім рівнем наукового обґрунтування результатів.

Робота відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами), “Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії” (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01. 2022 р. № 44). Відповідно автор – **Ігор Михайлович Фіщук** заслуговує присудження ступеня доктора філософії (спеціальність 017 – Фізична культура і спорт).

Рецензент:

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
доцент кафедри теорії спорту та фізичної культури
Львівського державного університету
фізичної культури імені Івана Боберського

X. P. XIMENES

Проректор з науково-педагогічної роботи
та міжнародних зав'язків

Львівського державного університету
фізичної культури імені Івана Боберського
кандидат біологічних наук, професор

M. P. PITIN